

В ПАРИЖІ ВІДБУЛАСЯ

КОНФЕРЕНЦІЯ

Париж, Франція. (В.М.). — Українсько-французькі культурні зв'язки збагатилися ще одним важливим досягненням.

В дні 25-26-го листопада відбулася тут наукова конференція, т.зв. колективна, присвячена українському «розстріляному відродженню» 1920-их років в УСРР. Її організаторами були Державний інститут східних мов і культур при Паризькому університеті та Український вільний університет в Мюнхені, точніше, його делегати в Парижі. Конференція мала міжнародний характер, бо як доповідачі виступили запрошені науковці з кількох країн — Німеччина, Франція, Канада, ЗСА і Польща, — а доповіді були виходили, крім французької мови, деякі англійською й українською мовами. Головним організатором з раними обидвох установ був проф. Аркадій Жуковський, який є викладачем української мови і культури в Паризькому інституті та заступником декана філософського факультету УВУ.

Відкрив конференцію 25-го листопада вранці в конференційній залі Інституту східних мов його віцепрезидент Ф. де Лябрюль, який нагадав історію викладання української мови в цьому Інституті. Цікаво було довідатися, що вже в 1903 році були плани впровадити її в

програму мов, але тоді міністерство закордонних справ видало негативну opiniю, бо цим може обуритися «союзна держава», Російська Імперія. Треба було чекати до 1939 року, коли введено українську мову. Спочатку це був лекторат, який по війні став катедрою. Професорами катедри були до сьогодні: проф. І. Боршак, М. Шерер, Е. Круба.

З доповідями на першій сесії виступили: проф. А. Жуковський, який дав загальне історичне тло подій 1920-их років в УСРР, що в ділянці культурного відродження були визначені політичним відродженням 1917-20 років. Проф. Юрій Шевельов з Нью-Йорку говорив про політику української, як певну політичну тактику радянського уряду. Його тезою була думка, що українська була вимушеним мимовільним і концесією, а не щирим настановленням до національного відродження українського народу. Проф. Богдан Боцюрків з Оттави присвятив свою доповідь релігійному відродженню в лоні православної Церкви, точніше, Української Православної Автокефальної Церкви митрополита В. Липківського. Доповідь була щедро ілюстрована документами і цитатами, а її головною тезою було, що рух за автокефалію був

(Продовження на ст. 3)

Л. і П. Яців знов жертвують на УНІГУ

Кеймбридж, Масс. (Ф.К.У.). — Оцінюючи пильні намагання Фонду Катедри Українознавства (ФКУ) створити фінансову базу для субсидування дослідів, видань та публікацій про життя головної трагедії України 1933 року, Лідія і Петро Яців, давні меценати ФКУ з Торонто, переслали знову свою щедру пожертву — 2,000 доларів. Цим разом призначили вони цю суму на спеціальний фонд, який субсидує дослідні мартирологі України.

Прийнято до друку три публікації, крім відомого вже доповіді через Український Науковий Інститут

Гарвардського Університету й при співучасті Українського Народного Союзу з д-ром Робертом Конквестом, який готує працю про ті апокаліптичні роки московського панування в Україні.

Петро і Лідія Яців, довголітні й постійні прихильники українського Гарварду, щедро жертвують і на інші національні цілі. Останньою пожертвою на Патріарший фонд 500 доларів і на Український Музей теж 500 доларів.

Їхню найновішу пожертву Л. і П. Яців склали в світлу пам'ять своїх батьків.

Відсоток на позички для банків знижено до 8,5 відсотка

Вашингтон. — Відсоток на позички всім іншим банкам з Банку Федеральної резервної системи (FRS) вже сьомий раз зменшено за цих кілька місяців і він тепер сягає 8,5 відсотка.

Це розпорядження, яке має на меті стимулювати економіку ЗСА, вийшло в силу негайно після проголошення, тобто у понеділок, 13-го грудня. Перебуваючи під постійним тиском з боку Президента, його дорадників-економістів та законодавців-республіканців, голова Федеральної ради валютних резервів Пол Вокер зробив цей крок не дуже охоче, але він був примушений до цього загальним занепадом американської господарки, а навіть світової, через незвичайно «ушлішену» його монетарну політику.

Трьох підпалювачів будинків поставлено під суд

Нью-Йорк, Н. Й. — Тут вдалося властям притримати трьох підпалювачів, власників апартаментових будинків, які систематично підпалювали їхні мешканці будівлі у Гарлемі і в південній частині Бронксу. Так вони спалили 14 будинків, за що дістали від забезпечення 456,872 долари. Кілька пожежників були поранені під час гасіння цих пожеж, а в деяких будинках були мешканці, коли їх три особи підпалювали підпалювачів. Це все безкарно тривало від 1976 до 1979 року, а забезпечення компанії, тільки те й робили, що виплачували, відшкодування потерпілим» власникам цих будинків. Серед компаній була навіть славновідома в світі фірма Ллойд в Англії.

Спіймані три власники будинків, якщо будуть визнані судом винуватими, можуть дістати засуд кожний по 20 років тюрми. У судовому оскарженні проти трьох сказано, що вони для цього користувалися послугами якихось неназваних осіб, які вживали різних метод підпалів, включно з т. зв. «коктейлями Молотова». Два з їхніх будинків на Бронксі були в пожежі кожний по п'ять разів протягом лише 1976 року.

В СЕНАТІ ВІДБУЛОСЯ ПЕРЕСЛУХАННЯ Д-РА Л. ДОБРЯНСЬКОГО

Вашингтон (Ф.Й.). — Сенатське слухання у справі номінації проф. д-ра Лева Добрянського на посаду ЗСА до Багамських островів відбулось в понеділок, 6-го грудня ц.р.

З членів сенатської Комісії закордонних зв'язків були присутні тільки сенатори Джессі Гелмс з Північної Кароліни і Чарлз Матаас з Мерленду. Сенатор Гелмс виконував обов'язки голови комісії.

Крім проф. Добрянського два інші номінанти були покликані на це засідання сенатської комісії: Семюел Фаслендер Гарт, якого Президент номінував на посаду до Еквадору, і Віктор Бляно, уродженець Куби, який був номінований на члена ради Міжамериканської фундації.

У своєму вступному слові проф. Добрянський висловив вдячність президенту Роналду Регену за його довіру у номінуванні його послом на Багамські острови, подякував державному секретареві Джорджу Шулцу за його згоду та заявив окрему вдячність сенатській Комісії закордонних зв'язків за прискорення дати цього слухання.

Номінації Президента мусять бути схвалені Сенатом але це може статись тільки під час сесії Конгресу. Саме тепер Конгрес відбуває коротку спеціальну сесію і сенатський календар переважаний різними справами.

Звертаючись до посла-номіната д-ра Добрянського сенатор Гелмс заявив: «Ви добре відомі приятелям свободи, а я особисто ще хочу додати, що уважаю вас великим американцем». Проф. Добрянський, сказав сен. Гелмс, гідний репрезентувати Америку в будь-якій частині світу. Відтак сен. Гелмс попросив проф. Добрянського з'ясувати головні питання у багамсько-американських стосунках.

Проф. Добрянський назвав географічну близькість обидвох країн і сполучені з тим стратегічні елементи: заявив що ЗСА намагається співпрацювати з керівниками усіх сусідських країн у розв'язуванні певних проблем, а далі згадав основні спірні справи між ЗСА і Багамськими островами, над якими йому як послові доводиться працювати: пачкування через Багами до ЗСА наркотиків і нелегаль-

(Закінчення на стор. 3)

ГОНЗАЛЕС ВІДНОВЛЯЄ СПРАВУ ГІБРАЛЬТАРУ

Мадрид, Іспанія. — Новий прем'єр-міністр Іспанії соціаліст Феліпе Гонзалес заявив, що його соціалістичний уряд буде сприятливіше розглядати питання членства Іспанії в НАТО якщо буде прогрес у переговорах про затишну територіальну суперечку з Британією відносно Гібральтару.

В інтерв'ю американським репортерам у своїй мадридській резиденції, Гонзалес дав ясно зрозуміти, що він поставив це питання на обговорення при зустрічі з державним секретарем

Джорджем Шульцом.

Новий соціалістичний уряд Іспанії, який прийшов до влади після яскравої перемоги у виборах 28-го листопада, «заморозив» дальшу інтеграцію Іспанії в НАТО. Попередній центроправний уряд вступив до НАТО в травні ц.р.

У середу, 15-го грудня, уряд Іспанії зняв формальну блокаду британської колонії в Гібральтарі, що її був встановив генераліссімум Франко ще в 1969 році. Понад 1,000 осіб перейшли до Іспанії.

Президент іде на поступки

Вашингтон. — Президент Роналд Реген, роблячи нові поступки, щоб врятувати фонди на виробництво ракетної системи типу MX, погодився у вівторок, 14-го грудня, на замороження Конгресом витрат до того часу, поки Конгрес не ратифікує систему розміщення цих ракет.

Погодження Президента було проголошено ним на скликаній пресовій конференції у Білому Домі. Воно означає обмеження можливостей Адміністрації продовжувати свою програму розвитку ракетної системи MX у первісному виді.

Речники Білого Дому поновили, що Президент погодився на поступки, коли

Не зважаючи на рішення Президента піти на поступки, не відомо поки що як буде доля проекту в Сенаті чи проект здобуде більшість. Якщо проект буде ухвалений Сенатом, він знову стане перед Палатою Репрезентантів для узгодження рішень.

Проголошуючи свою згоду на поступки, Президент одночасно закликав до «розумного зрівноваження» різних поглядів в Конгресі.

Місце смерті д-ра М.Л. Кінга буде його меморіалом

Мемфіс, Тенн. — Група мешканців цього міста в останню хвилину 13-го грудня встигла зібрати потрібну суму — 144,000 доларів, щоб купити на місць літальний апарат і замовити в готелі, де був убитий постригом терористів 4-го квітня 1968 року визначний негр-християнський лідер, релігійний проповідник і лауреат мирної нагороди Нобеля, Мартін Лютер Кінг, мол.

Мотель продавали на ліцензії через банкрутство, і група шанувальників д-ра М.Л. Кінга мала зі собою тільки 67,000 дол., далеко

недостатньо на закуп цього будинку. Але в останню хвилину наспіла позичка з банку на 50,000 дол. і пожежарів на 25,000 дол. від Американської федерації стейтсменів, повітових і міських службовців. Це якраз ця сума, що вийшла була на страйку в той же день замаху на д-ра М.Л. Кінга, який він хотів допомогти, організувавши і ведучи відомий мирний марш чорних. Тепер на місці загибелі д-ра Кінга буде утворений Меморіальний музей, присвячений справі людських прав, за які боровся і загинув д-р Кінг.

У світі

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР КИТАЮ Жао Цзіанг підтвердив підтримку Китаю для народів Камбоджі та Афганістану «в їхній боротьбі проти чужоземної агресії», але не критикував В'єтнам і Союзний Союз поіменно. Він промовляв на бенкеті в честь президента Туреччини Кенана Еврена, який прибув у понеділок, 13-го грудня, до Пекіну з першою візитом турецького голови держави.

ОФІЦІЙНІ РЕЧНИКИ ПОВІДОМИЛИ в понеділок, 13-го грудня, у Вашингтоні, що американські та союветські високі представники продовжують вести переговори про Південнозахідну Африку (Намібію) і про присутність кубинських військ в Анголі.

УРЯД КУВЕЙТУ ЗАБОРОНИВ святкувати Різдво і Новий рік у готелях, ресторанах, клубах та інших публічних місцях розваги. Речник міністерства внутрішніх справ Кувейту заявив, що порушення цього розпорядження будуть суворо покарані. Минулого року готелі були переповнені розвеселеною публікою, дехто прилюдно танцював і тим самим ображав релігійні почуття населення цієї мусульманської країни. Алкогольні напитки заборонені в Кувейті. Об'єднані Арабські Емірати повідомили про подібну заборону ще минулого тижня.

ЗВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАТОВПУ понад 100,000 людей, зібраних у Гавані в неділю, 12-го грудня, Фідель Кастро обвинуватив ЗСА у сійній неспоконі і заворушенні у Центральній Америці. Він також заперечував той факт, що Куба постачає союветську зброю латиноамериканським революціонерам.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Лівану Еліс Салем, відповідаючи на питання після промови у Вашингтоні, заявив, що існує можливість виникнення нової війни в Лівані ще страшнішої, ніж минула громадянська війна, якщо ізраїльські, сирійські та палестинські війська не покинуть Лівану в найближчих чотирьох тижнях.

БРАЗИЛІЯ СТАРТАЄТЬСЯ отримати нові позички, щоб сплатити свої борги іншим країнам. Два тижні після того, як президент Роналд Реген заповнив Бразилію позичку в сумі 1,2 більйона доларів допомогти Бразилії сплатити відомі заборгованості, тепер Бразилія знову просить додатково 1,5 більйона доларів позички в Міжнародному банку відбудови.

В ІНТЕРВ'Ю ГАЗЕТАМ ВІДНІЯ заступник секретаря оборони ЗСА Фред Ц. Ікл висловив попередження Австрії і загрозив економічними санкціями, якщо ця неутральна країна не перестане передавати країнам союветського блоку важливі військові товари і завантажувачі технологічні прилади.

ПОЛЬЩА ОБМЕЖУЄ КУЛЬТОБМІН ІЗ ЗСА

Варшава, Польща. — Польський уряд повідомив у вівторок, 14-го грудня, що він обмежує свої культурні та наукові відносини із ЗСА та кількістю віз для американців.

Речник польського уряду припиняє співпрацю з інформаційним агентством ЗСА та «якими іншими федеральними агентствами», які проводять протипольську політику.

Вміжчасі, Лех Валенса, лідер забороненої тепер профспілки «Солидарність», передав західним кореспондентам підготовлений текст промови, в якій він закликає до «відкритих, демократичних і мирних засобів» у боротьбі за здобуття тих надбань, якими користувалася профспілка перед введенням військового стану рік тому.

Валенса мав виголосити свою промову в четвер, 16-го грудня в Гданську на зборах, які мали відзначити трагічний випадок вбивства робітників під час заворушень у 1970 році та відкриття пам'ятника в їх честь у 1980 році.

Це мав бути його перший політичний виступ від часу його звільнення з інтернування. Але Єжи Урбан, речник уряду, заявив у понеділок, 13-го грудня, що на такі збори не було ще дано жадного дозволу.

ШУЛЦ ЗУСТРІЧАВСЯ З ПАПОЮ

Рим, Італія. — Державний секретар Джордж Шульц у понеділок, 13-го грудня, обговорював на зустрічі з Папою Іваном Павлом II у Ватикані події в Польщі і потім заявив, що рішення, прийняті польською владою для послаблення військового стану ще не є достатніми критеріями, щоб зняти економічні та політичні санкції проти польського військового режиму.

«Те, що ми покищо бачили, це лише слова, але нічого не було ще зроблено по суті», — заявив Шульц на пресовій конференції після цього дня переговорів у Ватикані та з провідними італійськими представниками.

ми. Маючи на увазі консултанції ЗСА зі своїми союзниками, Шульц сказав: «У цей час ми не бачимо нічого суттєвого, щоб змусило нас думати, що відбулися значні зміни».

Коментарі Шульца основувалися на промові Войцеха Ярузельського в неділю, 12-го грудня, та на перших повідомленнях про рішення польського парламенту відносно військового стану та сучасної ситуації в Польщі.

Американські офіційні представники не були уповноважені говорити про погляди Папи щодо ситуації в Польщі, а Ватикан покищо також не зробив жадної офіційної заяви.

В Америці

СМЕРТЕЛЬНА ХВОРОБА, ЯКУ нещодавно виявлено переважно у гомосексуальних чоловіків і у наркоманів, відома під назвою «AIDS», що означає синдром набутого недостатнього імунітету (Acquired Immune Deficiency Syndrome), появилася також у двадцяти дітей на сході ЗСА. З них восьми були в Нью-Йорку, Нью-Джерсі. Четверо з цих дітей вже померли, бо проти хвороби нема доз ліку.

Попередні обачунки свідчили, що 75 відсотків фатальних захворювань було серед гомосексуалістів, а 13 відсотків — серед наркоманів; хворіють найшвидше також приїжджі з Гаїті. Але смерть дітей, які правдоподібно дістали хворобу через переливання крові, дійсно сколихнула громадськість. Особливо побоюються тепер за життя дітей-гемофіліків, яким часто треба робити переливи крові, а хворобу «AIDS» у крові, приготуваної для переливу, ще не вміють виявити.

ОФІЦІЙНІ КОМПЮТОРИ ведуть перевірку імен, прізвищ, адрес та інших інформацій про мільйони американців у намаганні знайти розтратаки публічних фондів і різних переступників закону, тих, які ведуть кримінальну діяльність. Ці компютерні проекти дістали підтримку від багатьох політиків і багатьох громадських груп. Але деякі групи в Америці ставлять ці проекти під знак запериття з огляду чи то на їхню етичність, чи на їхню платність.

Юнія горожанських свобод б'є на сполох, що це порушує 1-шу, 4-ту і 5-ту поправку до Конституції. Понад 200 різних урядових проектів, проте, звернулися за допомогою до компютерів у пошукуванні, наприклад, несплатників протягом років студентських позичок; у пошукуванні теж крадіжко громадських грошей у програмах «велфр» тощо. Цей процес відбувається так, що з'являються компютерські дані в одній офіційній установі з даними в іншій.

В НЬО ЙОРКУ ВКРАДЕНО 75 сховку компанії, що перевозить в озброєних автах гроші, найбільшу суму, яка досі була зареєстрована, а це 9,8 мільйона доларів. Від хвилини крадіжки це сталося в неділю, 12-го грудня вранці, представники компанії ще не знають точно скільки грошей вкрадено. Поліція однак стверджує, що крадіж виконали люди, які дуже добре знали обставини, про те, що в будівлі був тільки один сторож, як теж розположення будівлі в Бронксі, де були гроші.

НА ПІДСТАВІ НАЙНОВІШИХ відкриттів навколо планети Юпітера у космосі, переведених космічним кораблем «Вояджером» у 1979 і 1980 роках, науковці-астрономи можуть припускати, що ймовірне життя на одному з місяців Юпітера, що зветься Європа. Про це доповідали на конференції у Каліфорнії два американські вчені з Кривої адміністрації аеронавтики і космосу, Аїмс-Дослідного центру, перед Американською геофізичною спілкою, в понеділок, 13-го грудня. Всі найновіші відкриття в цій ділянці будуть опубліковані в британському журналі «Натура». Можливість життя в сонячній системі за останні роки значно збільшилася: даремно проведені були розшуки життя космічним кораблем «Вікінг» на планеті Марс. Так само надії, що місяць планети Сатурна Тітан має життя, теж завели. Цей супутник Сатурна виявився занадто холодним для того, щоб на ньому могло існувати життя. Названий вченими супутник Юпітера Європа наотмість єдина, здається, серед його місяців, має океани води. Ці океани вкриті суцільно крижаними, але потрісканими, що свідчило б про наявність мильової ширини тріщин у льоді, що викликали силою тяжіння самого Юпітера. Європа розміром дорівнює майже земному Місяцеві; її океани, — думають учені, — завглибшки до 30-ти миль, а льодова крига на них доходить товщиною кількох миль. Температура сягає до 280 ступенів нижче зера за Фаренгейтом, але тому, що тріщини в льоді існують по два-три роки, то сонячне проміння і тепло, хоч і в дуже мінімальній кількості, все таки «нагріває» воду так, як, наприклад, гріє її на землі в Антарктиді, де все ж існує життя у воді, — кажуть учені Дейвід Рейнольдс і Стівен Скайр.

В Рочестері посвятили новий храм

Рочестер, Н. Й. (Ф.К.Лютенський). — Неділя, 28-го листопада 1982-го року залишилася пам'ятковою датою української православної громади в Рочестері, Н. Й. В цей день Архiepіскоп Марко посвятив новозбудований храм української автокефальної православної церкви святої Покрови.

Невелика чисельністю українська православна громада Рочестеру спромоглася на величний храм, котрий без сьогоднішньої модернізації, як це видно з будов інших храмів, нагадує собою одну з багатьох тисяч храмів — перлину українсько-козацького бароко, що їх безжалісно поруйнували московсько-комуністичні безбожники в Україні. Ось такий храм виріс на вільній землі Вашингтона завдяки жертвенності і тяжкій кропітливій праці цієї малесенької горсточки української громади, що знайшла своє притулище після жакливої Другої світової війни.

Величний п'ятибанный храм притягає погляди і зачудування не лише українців, але й не-українців, які похвально висловлюються про красу храму як знамору, так і в середині його. Місцеза англомова преса похвально і з признанням інформувала своїх читачів про храм святої Покрови, що виріс при 3176 Сейнт Пол бульвар на передмісті Айрондейквіт — Рочестер.

Тому в самий день посвячення храму зібралася

Новозбудований храм св.Покрови

стільки вірних і гостей, що простий і обширний храм не вмщував усіх, і багато з них слухали чин посвячення і святу Архiepірейську Службу Богу на коридорах чи й на входовій площі, бо двері храму були відкритими, а акустика в храмі така добра, що навіть непотрібно вживати годинників.

Крім місцевих гостей з сусідніх українських католицьких парафій, прибули організовано гості з сусідніх парафій, з українських православних церков св. Тройці в Чикаго біля Баффало з о. протоієреєм Богданом Сенцьом, св. Апостола Луки в Сиракузах з о. протоієреєм Мирославом Глинським, св. Миколая в Рочестері.

Архiepіскупові Маркові сослужили, крім о. настоятеля митрофорного протоіє-

рея Ф. Коваленка, о. протоієрей Франко Істочин, декан Семінарії св.Софії в Бавнд Бруку, Н.Дж., о. протоієрей М. Глинський, о. протоієрей В. Сенць і о. протоієркон Володимир Поліщук, який своїм прекрасним голосом прикрашували чин посвячення новозбудованого храму і Святої Літургії.

Після чину посвячення і першої Служби Божої в новозбудованому храмі, в паравідуальній залі відбулось прийняття-бенкет. Простора зала могла вмістити лише 550 осіб. Бенкет відкрив молитвою Архiepіскоп Марко, а керування ним голова Святочного комітету А. Омеленко передав тостмайстрові жертвенно му і прикладному трудівникові в праці будови нового

(Закінчення на стор. 3)

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — \$1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право вилучати матеріали, не пов'язані з темою, коли автор собі це виразив застеріг, допущивши задрозсировану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОЮзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Дві казки про Андропова“

Хоча вже більш як місяць минуло від вибору Юрія Андропова на становище генерального секретаря КПРС, західний світ далі розгортає різні спекуляції відносно його поглядів та його передбачуваних кроків на міжнародному форумі. Про це написав кореспондент „Нью Йорк Таймсу“ Бернард Гертцман, а саме, що про Андропова кружляють дві версії щодо його настанови та політики: одна представляє його як „помірного ліберала“, що хоче економічно піднести СРСР, а друга пов'язує його із спробою замаху на Папу Івана Павла II через т. зв. „болгарські зв'язки“.

Згаданий кореспондент пише, що один визначний „журналіст“ із східного блоку „довірно“ повторяє легенду про „добрий“ аспект характеру нового кремлівського „боса“. А саме, минулого літа, коли Андропова уже знали з гсповства КГБ, він перевів ряд конференцій із окремими східноєвропейськими комуністичними провідниками, перед якими „ліберал“ Андропов мав розкрити „власну душу“ і „сповідатися“ із цього, що: економія СРСР в катастрофальному стані і тому він планує перенести ряд талановитих старшин з армії до економічного сектора, як також, що він хоче якось закінчити конфлікт в Афганістані. Андропов мав далі сказати, що він буде пропонувати, щоб Андрія Громика „вибрано“ президентом Верховного Совету (пост, який займав Брежнев, а якого не дає Андропов), і що він думає, що закордонним міністром СРСР буде теперішній радянський посол в Вашингтоні, Анатолій Ф. Добрянін.

Без сумніву, вістря цієї „казки“ було спрямоване на Америку і її провідників, щоб створити переконання, що Андропов має всеціло Політбюро за собою, і що він є „ліберальний і приступний“ або „найс гай“, — як говорять в Америці. Як також, що Андропов хоче прикласти всю енергію радянського уряду для поправки власного суспільства, і що він чекає на певні кроки зі сторони Америки для покращання відносин поміж урядами Америки і Радянського Союзу.

Цікаво і правильно, що ці версії й „казку“ про „доброзичливого“ Андропова переказано державному секретареві Джорджу Шульцу, який тепер перебуває в Європі, та який з питомою йому обережністю і з великим песимізмом прийняв ці „казки“.

Знову в Римі кружляють інші версії про Андропова. Римські журналісти є під сильним вражінням ревелюційних повідомлень із беззастанними натаками на це, що болгарська тайна поліція, яка є під близьким наглядом московського КГБ, мала певне відношення до турка Мегмеда Алі Аджі, який стріляв у Папу Івана Павла II в 1981 році, і тепер італійський суд його засудив на довічне ув'язнення. Досі, крім нього, італійська поліція арештувала урядника болгарського подорожнього бюро в Римі, як того, що допомагав Аджі у виконанні атентату. Якщо буде доведено, що болгарський уряд був замішаний в цьому ганебному злочині, тоді й КГБ буде обвинувачено в співучасті того замаху. Головою КГБ в тому часі був Андропов.

У дальшому, спекуляції розгортаються біля цього, що повідомлення про „болгарські зв'язки“ та Аджу могла подати будь-яка особа з Кремля, яка не дуже захоплена Юрієм Андроповим і намагається представити його Заходові як організатора атентату. У зв'язку з цією аферою Болгарія і Італія відкликали своїх амбасадорів. Ніхто, покищо, не знає, яка версія характеру Андропова виграє. Одна річ є певна: якщо судові власті Риму докажуть, що Болгарія була замішана в атентані на Папу, Андропов буде також оскаржений в тому злочині — в припущенні, що мала Болгарія не посміла б була виконати цього атентату без посередньої підтримки Андропова, тоді голови КГБ.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Адміністрації „Свободи“

З уваги на закінчення біжучого року, Адміністрація просить всі Товариства чи поодинокі особи, що довгують за оголошення, вірнівати їх конче-но найпізніше

до 20-го грудня 1982 року

Щоб прийти батькам із

допомогою у вихованні дити-

тей, наша спільнота у ЗСА й

Канаді заснувала парафіяль-

ні українські школи та

школи українського мови. Всі

українські діти повинні хо-

дити до тих шкіл, і то не

тільки з патріотизму, але й

тому, що ці школи дають їм

особисту велику користь, а

саме те, чого не дасть навіть

найкраща чужа школа. Зна-

ння української мови й куль-

тури виховує дитину і стави-

ть її вище рівня дитини,

яка вивчає тільки одну мову

й одну культуру. Розуміє це

якже й сьогоднішній Уряд

Америку, тому творить дво-

мовне шкільництво і призна-

чає значні фонди на цю ціль.

Знання української мови

й культури може повністю

дати нашої молоді тільки

українська середня школа.

Для цього саме й засновано

її кількадесят років тому в

Дітройті. Засновано її тому,

щоб наша молодь не забу-

вала української мови й не

відчувалася від українсько-

го середовища. Коли сьогодні

американці так часто

говорять і пишуть про ма-

нівців, на яких опинилося ви-

ховання молоді ЗСА, то ми

мусимо від себе додати, що

куди більша небезпека загро-

жує українській молоді, бо

вона в неукраїнській школі

може вивиродитися і пропа-

сти для нашої Церкви й укра-

їнського народу. Щоб це не

сталося, українська

середня школа крім науки

предметів, що є в програмі

публічних шкіл, дає нашої

молоді основи знання на-

шої мови, культури, історії,

нашого обряду і взагалі

українських справ. Вона дає

ще одну цінність, якої не

можна відне інде: набути і

залишитися молодим ду-

шам на все життя: подих

різних земель, якої тут біль-

шість нашої молоді ніколи

в житті не бачила. А в тій

атмосфері родиться мрія

про далеку й рідну землю

батьків і дідів та бажання

її допомогти і послужити. Отже,

українська середня школа

дає нашої молоді те, чого не

можє їй дати ніяка, навіть

Іван Боднарчук

ТІЛЬКИ УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА

ДАСТЬ НАМ ГІДНЕ НАСЛІДДЯ

найкраща, неукраїнська шко-

ла з найкращими неукраїн-

ськими вчителями.

Від школи залежить обли-

ччя нашої спільноти в діаспо-

рі, бо яка школа, такий і

народ. З того виходить, що

найкраще виховують і нав-

чають нашу дитину українсь-

кі школи. На те ми їх і

заснували. Наші школи, у-

тримані гримми українсько-

го громадянства, це ще най-

краща заповідь, що наша

молодь у майбутньому від-

дасть свою працю для Укра-

їнської Церкви й україн-

ського народу.

Наше майбутнє — в ново-

му поколінні, якого не мож-

на залишити без опіки стар-

ших. Тільки в українських

школах виховуються люди,

що продовжуватимуть пра-

цю для нашого народу, а при

тому будуть і добрим па-

рафіанами нашої Церкви й

добрим громадянами дер-

жави. На жаль, є в нас дуже

багато таких нетямущих

батьків, які у своїй байдуж-

ності говорять: „Мій дити-

ні не треба знати українсь-

кої мови, бо тут Америка, а

не Україна“. Не всі україн-

ські родини здають собі

повністю справу із своєї

великої відповідальності за

виховання своїх дітей в ук-

раїнському національному

й релігійному дусі. Скільки

ж то в нас трапляється хат,

де нема українського обра-

зу, української вишивки, ук-

раїнської книжки ні часопи-

су, і взагалі, нічого, щоб бо-

дай хрихити було „пов'яз-

ане з українською духовніс-

тю! У нас іноді і таке буває,

що за миску сочевиці чи

шмат гнилої ковбаси люди

народ, його мову, минуле й

сучасне, а далі його культу-

ру, що є джерелом здорово-

го світогляду та етичних за-

сад. Важливе значення і

роля шкіл українського на-

вчання тим більше в

обличчі небезпечних для

насамішлятизації процесів,

денационалізації та відчужу-

вання молоді від українсь-

кого ґрунту; особливо тієї

молоді, що її батьки не зумі-

ли, чи не хотіли прищепити

українського національно-

го „я“. Великий гріх мають

батьки, які дбають тільки

про добробут, а не зверта-

ють уваги на виховання ді-

тей. Вони не створюють у

своїй хаті української атмо-

сфери для своїх дітей, не

вчать нічого з українозна-

вства. Іхні діти йдуть на вули-

ця, в чуже довілля, губля-

ться в чужому оточенні та

пропадають для українсько-

го народу. Якщо мати є —

не-українка, вона виховує ді-

тей по-своєму, то й не диво,

що такі діти взагалі не зна-

ють нашої мови.

Наші школи мають дати

дітям не тільки знання та

виховати їх на добрих гро-

мадних держав, але, й пе-

редусім, мусять дітям пере-

дати українську спадщину,

що її ми привезли з собою з

України. На всіх нас, що

живемо в розсіянні, тяжить

важкий і важливий обов'яз-

ок виховати дітей для на-

шої Церкви й українського

народу, щоб наші діти не

розпливалися у чужому мо-

рі. Всі ми мусимо робити

все, що тільки можемо, щоб

виховати дітей у рідних ре-

лігійних і національних тра-

диціях.

На жаль, є чимало украї-

нських батьків, які навіть не

посилають раз у тиждень

дітей на науку релігії, украї-

нського обряду, історії Укра-

їни, українських пісень. Є

багато наших батьків, які

думають, що коли записали

дитину до школи, то вже всі

свої обов'язки супроти неї

виконали. Думають, що

кожна школа навчить чита-

ти і писати, а забувають,

що читання і писання — це

ще далеко не все.

ки дії з твердою вірою в кра-

ще майбутнє, який свідатиме

„Прид розрадице“ „Ко-

лядо, приди! Зв'яз різдвя-

ним звичаєм вшитки сер-

ця до купи, жеби ся разом

тримали, як тоді лажки по

великий вечери. Жеби

вода велична і тога сил,

шотсмо нєм чола й руки

терли, збрива чужо, же

бизме разом єдиного хті-

ви і прагнули, і живи

вшитки у згоді.

Жеби пригорнув брат

брата до свого серця, жеби

ми кривду и образу дару-

вали“.

Смислово поставлена: спра-

ва шкідливості, що її несе

роз'єднання. Такі світог-

лядні засади цілком відпо-

відують потребі спільно зій-

тись, що так характерне для

Свят-вечора:

„Зийдемося разом до єди-

ної хижки, і тоги, што тут

найбідніший, зашмарени

в Сибірські сынгі и то

СОЮЗОВЦІ ДОБІГАЄ ДО КІНЦЯ РІК 1982 І ТОМУ РАДИМО ВСІМ ЧЛЕНАМ УНСОЮЗУ ВИКОРИСТАТИ СПЕЦІАЛЬНУ НАГОДУ ПОДВОЇТИ ТЕПЕР В ГРУДНІ СВОЄ ЖИТТЄВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗ ЛІКАРСЬКИХ ОГЛЯДИН У ВІСІ ВІД 0 ДО 65 РОКУ ЖИТТЯ. ТА АКЦІЯ ТРИВАЄ ЛИШЕ ДО 31-го ГРУДНЯ 1982 РОКУ.

Батьківський комітет при УМІ в Нью Йорку

Найкращою нагородою для учителів музики є призначення батьків за жертвенну працю над їхніми дітьми. Коли ж батьки учнів ще й організуються в батьківські комітети — це виразний доказ, що батькам залежить на вдержанні і розвитку Українського Музичного Інституту.

Як дорожать деякі визначні громадські діячі нашим УМІ дає доказ унікальний Батьківський комітет в Нью Йорку. Головою є Оксана Луцька, син якої Марко, студент-дентист, але є абсолютним УМІ; душою Батьківського комітету є співачка Стефанія Нагірна, внук якої Олександр Нагірний, а також УМІ (тепер приготується до докторату з музики) в Колумбійському університеті, тема дисертації — творчість Ревуцького; жертвенно помагає у всьому Іванна Мамай, доня якої Марта теж абсолютна УМІ і має вже ступінь бакалавра з музики.

Якраз трьох п'ять видно всьому при увазі, а саме: в Літературно-Мистецькому Клубі, в Союзі Українок, на 3-й та 4-й ступенях, а все ж таки найбільшим їхньому серцю є УМІ. Вони беруть участь у всіх заходах, в загальних з'їздах учителів, а С. Нагірна веде касу ньюйоркського Відділу і видавничого фонду.

Батьківський комітет існує майже від початку заснування Інституту, отже коло 30 років. Завданням Комітету є моральна і матеріальна підтримка Музичного Інституту та його учнів. Батьківський комітет проробив вже муралину працю, алаштувавши разом із УМІ різного роду імпрези, льотерії, буфети, продажі під час фестивалів, щоб придбати фонди, такі необхідні для УМІ. Кожного року члени Батьківського комітету ходять разом із учнями з коладою.

Дохід із імпрез вживається на оплату домівок УМІ під час літа, на стоснення фортепіано, оголошення в пресі та інші, а з грошей з колекції Батьківського комітету у порозумінні з учителями Інституту виплачує допомоги незможним, але здібним учням. За весь час існування Комітет виплатив допомоги на 3,370 доларів.

Поможіть українській науці! ПОЖЕРТВОЮ НА УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРД. UKRAINIAN STUDIES FUND 1583 Massachusetts Avenue Cambridge, Mass. 02181

На будинок репрезентативного Українського Музею \$50

3-тй ЛИСТА 30-го листопада 1982 р. НАДІЙШЛИ НАСТУПНІ ПОЖЕРТВИ НА БУДИНОК УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ:

Михайло Панкович	\$1,000.00
(в сагілу пам'яті дружини Марії і сина Любомира)	
Іванна і Степан Рожанковські	\$1,000.00
Український Спортивний Клуб — Нью Йорк	\$1,000.00
Бл. п. Ірена і Володимир Виницький	\$ 500.00
Д-р Марія Сімох-Фішер	\$ 500.00
(в сагілу пам'яті свого чоловіка д-ра Рудольфа)	
Анна і Володимир Рак	\$ 500.00
+ доповн. фонд	\$ 500.00
Ігор Висоцький	\$ 250.00
(адресував — \$1,000.00)	
Ірена і Осип Бурчак	\$ 200.00
(в сагілу пам'яті Галини Іванівни)	
Богдан Котис	\$ 200.00
По 100 дол. — Любомир Дражевський, Річард Вудруф, Марія і Микола Гриняки, д-р Марія Козарська, Михайло Максимів, д-р Роман і Ліда Осипчук, Н. Н. Розалія Фенічницька	\$88.00

Усім Жертводавцям щиро спасибі! УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ в Нью Йорку

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ: В попередньому списку (ч. 2) жертводавці на будинок Українського Музею має бути ОПЕНА ЧОРНА І ХРИСТИНА АГЛАЯ ЧОРНА, а не Чорний. Пробачте за помилку.

Чи справді... (Закінчення зі стор. 2)

навіть президента держави називають Джиммі, Джан... Не знаю, я з Президентом не розмовляла, але прислухувалася не раз на телебаченні конференції Президента з журналістами, й вони (представники преси) зверталися до нього з пошаною, ніколи по імені, а часто навіть „пане Президенте“, хоч у англіській мові додаток „пане“ не кінцевий. Таке було недавно і на інтерв'ю з Річардом Ніксоном, хоч він тільки колишній президент.

Остаточню, як уже так через мікроскоп приглядається до титулів, то й слово „пан“, „пані“ чи називання „по батькові“ — це також титули, отже, чи їх також оминати? А чейже в нас з давен-давня говорилось: „пан-отець“, „пані-матка“, на Січі зверталися до загалу „панове товариство“, хоч це були звичайні козаки-воївки. Таке чимось звертання є одним з доказів пошани й рідше треба це підтримувати, бо нинішні „тикання“ всім і всі також у деякій мірі починається до браку поваги для інших.

Мені здається, що О-К. заболіло те, що тоді, коли до чоловіків звертаються з

титулами, жіноцтво називається лиш по імені. А хто ж цьому винен? Нехай жінки самі зачнуть себе шанувати. В нашій школі була директоркою особа багато, молодша від мене, а я завжди зверталася до неї „пані магістер“, так, як до попереднього директора я не говорила „пане Степане“, лише „пане докторе“. До моєї лікарки завжди кажу „пані доктор“. Коли йдеться про школу, то й учні відчували взаємну пошану вчителів і собі наслідують, й це також один з виховних засобів. Яка велика різниця, коли деякі учні кажуть до вчителя просто „ти“, бо відомо всі так один до одного звертаються, а деякі учні тепло й шанобливо „пані вчителько“.

А чи це щось злого, звертатися до особи, яка очолює якусь поважну інституцію і яку вибравши директором — панс (чи пані) директор?

Очевидно, як хтось дає собі титул, до якого не має права, то він примітивна людина й про таких і не варто говорити.

Любов Цегельська

„Жебизме“... (Продовження зі стор. 2)

Зийдемося, братове, вшити разом козюль, який не можемо інакше. Ця вшити зийдемося? Тоті, што юж на чимитарах, де біви берези роснут, з криком чи без крика на гроби, не прийду до нас...

Будемо ся разом втати, „панове товариство“, хоч це була велика фамилия, лем того не знаме, чи ся пізнаме вшити? Загальна риса майже усіх нарисів — це посиленна увага до духового світу лемка. Письменники говорять про страшну долю, про найтяжчі випробування:

„... Лемки до остатка боронили своєї землі й вмирили за свою Лемковину“.

(„Отвирам заржавлені двері...“). Цей нарис, це гостре осудження руйни, заповідної на Лемківщині. Не зважаючи на те, що тут і там переважають медитаційні нотки, в цілому відчувати ся народження думки-протесту:

„Каминні сходи стоять ту розвалені, поросли травою і мохом, з хижки ніч не зостало лем обпалених жорна, розколені натрос. І так тихо і так ту смутні в тій пустині. У руїні і бідна церквочка, що „стоїть, як тота сирота при дорозі, обведена каминними хрестами, што ся юж валят од старости“.

По багатьох нарисах Савицької розкидано чимало автобіографічного матеріалу. Наприклад, у нарисі „Вербовий прутик“, письменниця з великою повагою пише про свого „няня“, що зворушив її своєю пропо віддлю. У нарисі „Перша любов“, вона тепло розповідає про Славу:

„Часом, як лечу мислячи в тої давекі роки, виджу Славу, як ся позират на ня своїми смутними очима, і ся питаю: — Хіст Яничко кусяцьок вісяного оципка? Мамичка мі дали до чокли. — Хіу, — повідала Слава. — Дай мі під лавку, жеби ніхто не видів.“

У збірці авторка сильно й назвавши за якусь свою долю із долею Лемківщини. Це не проста ознака, а вияв ідейної активності підпорядкувати себе інтересам свого народу. Почуваючи себе сильнішою людиною у сфері національних прагнень, во-

на пише: „Мусиме ся Лемки, Бойки, Гуцули і Кияни разом тримати і долтя глядати того квіту, долтя разом прагнути, покла в Карпатських горах і в гардах Київських лісах заквітне, з криви зроджені, вільний Квіт Попортини...“ („Ой верше мій, верше...“).

Окремі нарисі збірки укладені символічною образністю. Стосується це згаданого уже „Квіту Папортнини“, бідної „Лемківської Мадонни“, заржавлених дверей, що ведуть до „той окропної пустині дитинства“ авторки тощо. Проте їх не варто розшукувати й відчувати, що з них б'є завітне бажання оновлення й кращого вільного життя.

У деяких нарисах авторка досягає доброго змалювання мистецьких образів, зберігаючи їх предметно-чуттєвий характер, життєвість та конкретність: „Вербі ся загортави зеленими, сдваними хустами, бо бив вітер, але в моєму серці бить тепло, і то серце спокійні чекало на Великдень.“ (Вербовий прутик).

Цікаве вступне слово до збірки в формі привітту й благословення, написав Архипко-Митрополит Стефан з Філадельфії. У книзі багато цінних ілюстрацій, що походять із збірок Михайла і Олександра Пежанських, Михайла Гайдуса, Володимира Лесняка й Слави Дримайла-Шевчик. Збірка появилась завдяки грошовій підтримці Володимира Возного, сина теробельської землі, щедрого мецената багатьох українських громадських і культурних організацій.

Подано в кінці книги також і короткий словник діяльних слів, але він зовсім незадовільний, його обов'язково треба поширити багатими лексичними ресурсами збірки. Підсумовуючи, можна сказати, що рецензована книга є значною подією в культурному житті української діаспори і, безумовно, заслуговує на позитивну оцінку.

НЕ СХІДНЯ, АЛЕ ЗАХІДНЯ НІМЕЦЩИНА

В дописі Володимира Нічя п. н. „Західнонімецькі відшкодування і старечі пенсії“, поміщеного в ч. 231 з 7-го грудня п. р., в останньому розділі на 8-й сторінці подано помилково східнонімецький уряд, замість західнонімецький. Це речення з поправкою слід читати: Ці держави дещо пізніше заключили також із західнонімецьким урядом подібні умови. — Ред.

В Парижі... (Продовження зі стор. 1)

справжнім і органічним, він сильно зрушив українські віруючі маси, в тому числі й інтелігенцію і, хоч легально діяв коротко, залишив тривалі сліди на українській духовній свідомості і культурі. Лиш частково підходила тематично до конференції наступна доповідь полоніста, проф. Г. Кастеллія, про українське церковне життя між двома війнами під Польщею. Якщо доповідь була би розглянувши ширше зусилля українізації українського православного життя на північносхідних землях під Польщею в міжвоєнний період, доповідь могла б підходити до загальної теми, як паралель до процесів „автокефалізації“ в УССР.

Пообідньою сесією того дня керував проф. Ю. Шевельов. Вона була присвячена літературним питанням, при чому такі доповіді виступили свої доповіді: проф. Е. Круба (Париж), який говорив про українську прозу 1920-их років, зосереджуючись на Хвильовому, Косиці і Яновському; проф. Володимир Янів, ректор УВУ, говорив про „нищення людської особистості як філософська проблема у новелі Хвильового і Антоновича-Давиденка“.

Літературознавець Іван Кошелівець з Мюнхену доповів про прозу С. Довженка, аналізуючи його твори й пізнішого періоду. Було зачитано шість доповідей відсутніх доповідачів: Юрія Лавриненка (Нью Йорк) про літературу „вітаїзму“ (до речі його прізвисько виступало часто в інших доповідях та дискусіях як найкращий знавець цього періоду й того хто визначив його вдалим терміном „розстріляне від-

родження“); проф. Юрія Луцького (Торонто) — „Думки про ВАПЛІТЕ“; проф. Ігоря Качуровського (Мюнхен) — про український „Парнас“; д-р Оксана Ашер, дочка письменника М. Драї-Хмара (Нью Йорк), про „неокласиків“; проф. Данила Струка (Торонто) про „кларнетизм“ як українське неоромантичне і д-р О. Вітошинської (Париж) — порівняння „заангажованих“ героїв у повістях французького філософа-письменника Ж. Сартра та Хвильового й Антоновича-Давиденка. Доповіді несприятелів читали М. Маланчук, А. Сковронська, З. Вітошинська і Х. Тусан. Літературна сесія назагал була переважною на дискусію не лишиться часу.

Третю сесію наступного дня присвячено суспільно-політичним питанням. Нею провадила проф. М. Шерер. З доповідями виступили: проф. Василь Маркус (Чикаго-Париж) — про зовнішньо-політичні аспекти доби відродження в УССР; доц. УВУ К. Митрович (Париж) — дослідження суспільно-філософської думки в 1920-их рр.; доц. УВУ В. Косиць (Париж) — про політичну діяльність М. Скрипника; д-р Б. Кравченко (Едмонтон) — про організацію й українізацію робітничої класи цього періоду; проф. І. Мигуль (Ленінград, Канада) — про спроби переробки українізації в історіографії 1960-70-их років в УССР. Л. Плещ (Париж) порушив оригінальну тему українського варіанта „євразійства“ і довів істотну різницю між ним і російським євразійством. Остання сесія була присвя-

чена питанням мистецтва й освіти. Нею провадив проф. В. Янів, а виступали д-р В. Маркади про театр Курбаса; її ще одну доповідь на тему українського образотворчого мистецтва цього періоду прочитав її колега Ж. Маркаде. Не від речі буде сказати, що в особі В. Маркаде українське мистецтвознавство здобуває цінну дослідницьку, бо вона недавно захистила докторат на Сорбонні саме з українського мистецтвознавства; її капітальна праця готова до друку. Проф. УВУ А. Вірста (Париж) говорив про українську музику 1920-их років, ілюструючи доповідь деякими уривками тогочасних творів. Не відбулася доповідь доцента Інституту Х. Урєвіча, спеціаліста з кіномистецтва, який саме в цьому часі перебував в УССР. Його доповідь на тему „Кіно Довженка“ увійде до збірання збірника. З діянки освіти говорили проф. УВУ Г. Васильович (Мюнхен) про українське шкільництво доби державності (1917-20), а д-р Й. Йосипишин (Париж) доповів про українську советську освіту в 1920-33 роках. Закінчив сесію і конферен-

цію цікавою доповіддю проф. С. Козак з Варшавського університету, який говорив про „джерела і виступи українського відродження“, даючи ширше культурно-національне тло подіям 20-их років, які органічно нагортали в попередніх мистецьких і світоглядних течіях української культури початку ХХ сторіччя.

Конференцію закрив зібраним підсумком і позитивною оцінкою ректор УВУ проф. Янів: всіх доповідачів було 25 в трьох різних мовах, напередлітло працювали учасники понад 15 годин, всіх учасників було в залі в різний час між 40 і 60 осіб.

Закінчилася ця цікава і рідка українська наукова імпреза у співпраці з французьким науковим світом прийняттям. Під кінець сесії ще придбав президент Інституту, співорганізатора „колекції“, проф. де ля Бастід, що висловив подяку українській стороні за цінний вклад у науку зв'язки Інституту, і побажання, щоб така співпраця продовжувалася, в тому і спільним виданням матеріалів цієї наскрізь успішної конференції.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСА

Бл. п.

АНДРОНІКА КОПИСТЯНСЬКОГО

Буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Володимира в Гемстеді, Н. Й.

в понеділок, 20-го грудня 1982 р., о год. 7:30 рано

Просимо про молитви: дружина — ІРЕНА з дітьми: ВНУКАМИ

В ДРУГУ ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ нашого Найдорожчого МУЖА, ТАТА І ДІДУСА

Бл. п. д-ра психології

ІВАНА П. ПІРІГ

Будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

дня 23-го грудня 1982 року

У ЦЕРКВАХ:

св. Михайла у Cherry Hill, N.J.;

Преображення Ісуса Христа у Denver, Colo.;

св. Йосафата у Bethlehem, Pa.

Про загалу в святих молитвах за душу Покійного, Приятелів і Знайомих просять:

дружина — ЗЕНОВІЯ

син — РОМАН з дружиною ЛЮБОЮ

внучки — АНДРІЙ і АДРІАН

ПОДЯКА

Дня 17-го листопада 1982 року відійшов у Вічність наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, БРАТ, ВУЙКО, ШВАГЕР

СВ. П.

Д-р ЮЛІАН ЄВГЕН РАБІЙ

адвокат в Самборі, Зах. Україна, старшина УСС і УГА і оборонець українських політичних в'язнів.

Дякуємо всім Приятелям, Знайомим, Своїм, Родині за висловлені співчуття, молитви, пожертви на Служби Божі, Фонд Будови Церкви св. Володимира Великого в Ютиці й інші цілі.

Особлива подяка о. парохам, крилошанам Богданові Смиківі за духовну опіку, похоронні відправи, прощальні слова, а також пам'яті Володимира за всю допомогу в похоронах і Всечесному отцеві Йосифові Лукашівцеві за участь в похоронах.

Велика подяка д-рові Богданові Гарбовському за сталу і жертвенну медичну опіку. Зокрема дякуємо інж. Петрові Ярмакові за прощальну промову над домовиною, всім Членам ОБДУ, а особливо Членам „Братства Ділянівців“, під керівництвом Вл. п. Івана Бекерського, голови, які занесли Покійного в Вічність і організували участь в похоронах.

Дякуємо українським організаціям УККА, ООЧСУ, СУА, Провидіння, за жертви, і їх Представникам за участь в похоронах. Окрема подяка представникам УККА інж. Ярославу Яковському і голові ООЧСУ Вл. п. Йосифові Ліщинському за їх теплі слова до Родини під час родинної тривоги. Широкороздана подяка Відділові Пластичного за жертви і допомогу у триванні, а окрема українській методі Пласту за це, що організовано вшанувати пам'ять Покійного під час Парастасу.

Дякуємо редакторам Іванові Сміслові за його слова під час тривання від Знайомих Покійного і Родини, різномовне „Бєсєдє“ за допомогу в триванні багатомовним громади Володимира Великого в Ютиці, які будь чим прославили ім'я Покійного.

Надихає дуже дякуємо членам нашої Родини, що були біля нас у дні нашого болю і горя.

Вдячні: дружина — ЯРОСЛАВА

син — БОГДАН

В Сенаті... (Продовження зі стор. 1)

них емігрантів.

На запитання сен. Гелмса про торговельні зв'язки Багамських островів із ЗСА, проф. Добрянський заявив, що ЗСА є чільним торговельним партнером тих островів, а крім того американці роблять вклад в їхнє господарство, бо масово приїжджають туди як туристи. Він додав, що Багамські острови могли б скористатися з американських капіталовкладень в галузі виробу алюмінію, ядерних електростанцій і сільськогосподарства але перед тим треба розв'язати спірні банкові і податкові питання між обома країнами.

Сен. Гелмс ще хотів знати чи Куба зацікавлена у Багамських островах, на що проф. Добрянський відповів, що Куба не виявляє особливого зацікавлення Багамами, а Багамський уряд не надто турбується Кубою.

Читаючи — як він пояснює — із записок, що їх приготували його помічники, сен. Матаєз звернув увагу, що проф. Добрянський володіє чотирма мовами: українською, російською, німецькою і французькою.

Проф. Добрянський поправив мерилеренний сенатора і заявив, що хоч він знав усі ці мови, то все таки не володіє ними, хоч може читати їх поволі, з допомогою словника. „Українську мову — сказав проф. Добрянський усміхаючись — я втратив через русифікацію“.

Далі сен. Матаєз відмітив, що проф. Добрянський є членом Крайового комітету для відзначення світового року населення та запитував, чи він планує активно працювати на Багамських островах в галузі програми проти перенаселення.

Дивлячись на успіх програм регулювання природи населення в таких країнах як Індія, сказав проф. Добрянський, „я в основному згідний сприяти таким програмам на Багамах“. Але він застеріг, що під цю пору не ознайомлений із релігійними і суспільними аспектами регулювання природи населення в країні в якій він має працювати, тому обіцяв сенаторові докладніше вивчити цю справу.

Сен. Матаєз висловив своє задоволення, що д-р Добрянський цікавиться питаннями природи населення.

На цьому слуханнях проф. Добрянського закінчилися. Воно не було відмінне від подібних слухань інших номінантів на посольські пости. Тільки в рідкісних випадках, коли президент висуває якусь контроверсійну особу, або номінація на члена кабінету, більше, а то й усі члени сенатської комісії з'являються на слухання і тоді запитань є більше та вони гостріші.

Черговий крок у номінаційному процесі проф. Добрянського буде голосування (білого Сенату), щоб схвалити його номінацію. Далі в Державному департаменті відбудеться записування його і підписання його вірчої грамоти. Офіційно д-р Добрянський стане амбасадором ЗСА шойно тоді, як передасть свою річну грамоту генеральному губернатору Багамського Комонвелту.

Діяльність питомців у духовній семінарії в Оттаві

Українська Католицька Семінарія Св. Духа в Оттаві, столиці Канади, розпочала новий шкільний рік з початком вересня. В другому році свого існування семінарія приміщується знову в Василіянському монастирі, та нараховує 19 питомців, 17 з яких перебувають цього семестра в Оттаві. Минулого року в семінарії було десять питомців.

З цюгоричних питомців, шість належать до Едмонтонської єпархії, шість до Торонто-Нью-Вестмінстерської, три до Вінніпегської, а один до Саскатунської.

Речень, визначений для приїзду питомців до семінарії, був день 5-го вересня. Дні 6-го і 7-го були призначені на духовні науки для питомців під проводом новопризначеного духовника

семінарії о. Корнелія Пасічного, ЧСВВ, який прибув з Торонто.

Отець ректор Йосиф Андрішшин мав вступну конференцію для питомців 7-го вересня, а шкільний рік розпочав наступного дня торжественною Св. Літургією на призначення помічів Св. Духа.

Питомці вчаться в Оттавській університет на курси з філософії та з української мови й літератури, а в університет св. Павла на курси з богослов'я.

За старанням о. ректора Андрішшина, в січні будуть викладатися курси в університеті св. Павла про східну літургію та про східну духовність. Крім цього, щодня в семінарії, за чергою, будуть викладатися курси церковно-слов'янської мови, східного канонічного пра-

ва, історії української Церкви та східної богословії. Всі ці курси будуть акредитовані університетом св. Павла.

В семінарії о. духовник відповідає за духовну формування питомців та викладає ім курс про Літургійний Рік українського обряду, а проф. д-р Б. Боцюрків — про сьогочасний стан Церкви в СРСР та в Україні.

Отець С. Рош навчає церковного співу в семінарії, а Слава Шевців започаткувала хор семінаристів, що ним тепер провадить питомець Роман Боцюрків.

Поза семінарією деякі питомці навчаються в рідній школі, належать до управи місцевого СУСК-у, до УКЮ

Владаки з питомцями Семінарії Св. Духа в Оттаві. Перший ряд (зліва) Владика Дмитрій Ніль, Митрополит Максим, Владика Єронім і Мирон; в другому ряді (зліва): Роман Боцюрків, Марко Байрак, Мирон Пинч, Дмитрій Кришук, Тарас Карпюк, о. К. Пасічний, ЧСВВ, Володимир Дудич, о. ректор Й. Андрішшин, Петро Базовський, о. Й. Росер, Петро Юрина, Максим Лисак, о. дякон В. Паскарук, о. П. Балцар, ЧСВВ (гість з Бразилії); третій ряд (зліва): Йосиф Остапович, Тарас Черевик, Михайло Лоза, Данило Філь, Павло Франчук, Ренді Якимець і Мирослав Ягелницький.

та танцювального гуртка і співають у парафіяльному хорі.

У вересні питомці були запрошені на прийняття („барбекю“) в горах панства Жилів, де мали нагоду зустрітись з українським громадянством. Питомці теж мали нагоду слухати концерт ансамблю „Кобза“ з України та взяти участь у спільній вечері й нарадах з іншими семінаристами та студентами богослов'я. Деякі питомці їздили до Торонто, де взяли участь у торжествах, злучених зі складанням монашої професії редemptористів Володимира Колпакова.

В жовтні всі питомці, на запрошення о. С. Гара, їздили до Монтреалю та співали Св. Літургію в церкві Св. Духа, після якої парафіяни влаштували для них прийняття. При тій нагоді о. Андрішшин говорив про пок-

ликання до священничого стану та закликав батьків — „дайте Богові те, що найкраще маєте“.

Питомці семінарії теж брали участь у посвяченні площі під будову нової церкви в Оттаві, що його довершив Владика Ізидор Борецький в освяченні о. протоігумена Р. Мельника, ЧСВВ, та інших священників.

Деякі питомці взяли участь у доповіді про священничу працю з іншими оттавськими семінаристами, а в Листопадовий День співали Панахиду за Слугу Божого Митрополита Андрія Шептицького та за героїв, поляглих за волю України.

Митрополит Максим Германюк, ЧНІ, з Вінніпегу навідався принагідно до семінарії кілька разів та служив Св. Літургію для питомців. Між іншими гостями, що відвідали семінарію, були о. протоігумен Р. Мельник,

ЧСВВ, о. д-р Т. Тисак з Англії, який святкує срібний ювілей свого священства, о. д-р Іван Дачко з Риму, о. канцлер д-р Р. Даниляк з Торонто, о. М. Кушко, ЧНІ, і о. Я. Радкевич з Вінніпегу, який дав доклад питомцям про питання з біоетики.

Дня 25-го жовтня присутні в Оттаві Владика відслужили св. Літургію в семінарії за покійного Владика Андрея Роборещо, який нагло помер в Торонто. Наступного дня наші єпископи знову служили Св. Літургію в семінарії, а потім стали до спільної знімки з питомцями та снідали разом з ними.

Отець ректор і духовник були запрошені на бенкет в приміщенні канадського парламенту, що його влаштували сенатор П. Юзик та місцевий КУК в честь Митрополита Максима з нагоди його призначення на офіцеру Ордену Канади.

Отець ректор Андрішшин мав зустріч з Апостольським про-нунцієм, Архiepіскопом А. Пальмасом, 13-го жовтня і був у нього на обіді 19-го жовтня. Отець ректор теж брав участь в конференції канадських ректорів семінарій 15-го жовтня.

Внаслідок певного духовного відродження в нашій церкві, та завдяки молитвам наших вірних, Господь нам послав більше духовних покликань, за що ми дуже вдячні Богові. Вже тепер передбачається, що монастир Отців Василіян, де під цю пору приміщується семінарія, скоро стане малим для нас. Тому отці

настоятелі пошукують за іншим більшим приміщенням на найближчі наступні роки. В тій цілі о. Андрішшин мав зустріч із місцевою управою отців Облатів в справі евентуального винайму частини їхнього будинку на нашу семінарію як одну можливість розв'язку.

Пожежери на втримання семінарії та на започаткування фонду на нове власне приміщення для наших питомців можна складати нашим владикам через спископську канцелярію в кожній єпархії.

Отець К. Пасічний, ЧСВВ

На шляху філантропії

Кеймбридж, Масс.(ФКУ) — У нашій пресі згадується часто видний діяч, але не завжди спостерігається спокійних, скромних осіб, які, однак, упорядковано, без галасу, послідовно творять майбутнє своїм конкретним доброчинством.

До такої саме категорії громадян належить Юрій Личковський, визначний меценат ФКУ, який вже в 1968 році, виплативши першу тисячу доларів, розпочав серію своїх щедрих датків на фонд українських студій у Гарвардському університеті, досягнувши цього року значної суми — 11,125 доларів.

Ю. Личковський народився 12-го березня 1918 року в Клепаркові, Західній Україні. Вчився у Львові у філії української академічної гімназії. В 1936 році вступив до новоствореного державного рільничого ліцею з українською мовою навчання у Чернівці й закінчив його успішно в 1939 році.

В часі наступу большевиків на Галичину виїхав на Захід. У 1941 році почав студії у Фрідріх Вільгельм університеті в Берліні на агрономічному факультеті, студіюючи цукроварство. В Берліні брав активну участь

Юрій Личковський

у студентському житті як спортивний референт, місто-голова і в початкових місяцях 1945 року як діючий голова студентського товариства „Мазепинців“.

У квітні 1945 року Ю. Личковський виїхав з Берліну до Австрії. Він, як голова делегатури УСОА — Форарльбергу, був учасником першого конгресу українського студентства Австрії, який відбувся в Інсбруку 22-23-го вересня 1945 року.

В 1946 році переїхав до Мюнхену, Німеччина, де одружився з Оксаною Ярмиш, з якою познайомився в Берліні в 1944 році. Разом очікували на день емігрування до Америки. В грудні 1951 року вони виїхали до Чикаго, де Личковський працював як технічний кресляр в інженерному бюро фірми Бабкок і Вількокс. В 1958 році працевлаштувався переніс Юрія Личковського на становищі супервайзера в їхньому бюро в Ст. Петерсбурзі на Флориді, де після 28 років праці він проживає як смерит від 1980 року.

Кутя, мак, мед, гриби, різдвяні картки, календарі на 1983 рік, все є в Арі.

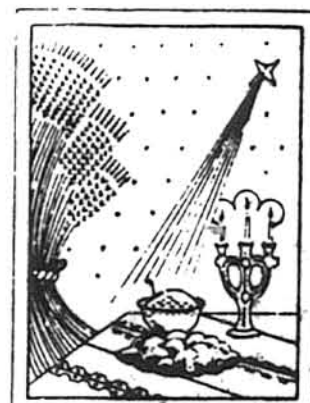
ДЕРМАТОЛОГ J. BARAL, M.D.
245 East 63rd Street
New York, N.Y.
Tel.: (212) 355-2828
Лікування всіх шкірних і венеричних хвороб, пересадження волосся. Приймаємо тільки за попереднім дзвінком. Говоримо також по-польськи і по-німецьки. Приймаємо Medicare.

FUNERAL DIRECTORS

Richard H. Burnadz UKRAINSKYI POGREBNIK McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1880
R.H. Burnadz — J.J. McNERNEY
Funeral Directors
Chapels available throughout the Metropolitan Area.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в БРОУК, БРОУКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ. КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

РІЗДВЯНІ СВЯТА на СОЮЗІВЦІ!

Merry Christmas!

Замовлення слати:

Ukrainian National Association Estate
Kerhonsk, N.Y. 12446

Tel.: (914) 626-5641

Name .....

Address .....

Нема то як на СОЮЗІВЦІ у Різдвяні Свята!

У п'ятницю, 24-го грудня 1982 року

СВЯТА ВЕЧЕРА

з традиційними 12-ма стравами.

Під час вечери **КОНЦЕРТ КОЛЯДОК**

У п'ятницю, 31-го грудня 1982 року

ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ

з новорічною програмою

ЗАБАВА при звуках оркестри

Александра Худолія і Дорка Сенчишина

Новорічна вечере тільки на замовлення

В четвер, 6-го січня 1983 р.

СВЯТА ВЕЧЕРА

з традиційними 12-ма стравами

WRITE FOR OUR NEW CATALOGS

UKRAINIAN RECORD CATALOG, designed for your listening pleasure, consists of L.P.-s, cassettes and 8 tracts.

SPECIAL GIFT LIST, for holiday and year around gift giving, which is filled with lovely and unusual gifts. Christmas cards sold in boxes and singly.

WRITE OR VISIT

HANUSEY MUSIC & GIFTS

244 W. Girard Ave. ■ Philadelphia, Pa. 19123 ■ (215) 627-3093

OPEN: Monday to Friday 10-6, Saturday 10-4

Sundays from Thanksgiving to Christmas 10-4

ПРАЦЯ для ДИРИГЕНТА

Управа Української Православної Катедрі
Св. ВОЛОДИМИРА в ПАРМІ, Огайо
пошукує ЦЕРКОВНОГО ДИРИГЕНТА для хору.
Платня і час початку праці за домовленням.

St. Vladimir's Ukrainian Orthodox Cathedral
5913 State Rd. ■ Parma, Ohio 44134 ■ (216) 886-1528

Український Відділ Голосу Америки шукає

КАНДИДАТІВ

на працю з професійним досвідом у живанні української мови і з радіо-журналістичними здібностями.

Кандидати повинні мати також добре знання англійської мови, голос і дикторські здібності, відповідні для передачі на коротких хвилях, і обізнаність з важливішими поточними подіями у світі, особливо щодо американсько-радянських відносин. Усі кандидати мусять пройти письмовий і дикторський іспит.

Праця полягає переважно в перекладах матеріалів з англійської на українську мову і в писанні репортажів на різні теми. Початкова заробітна платня — від \$20,256 до \$24,508 на рік, залежно від кваліфікації.

Зацікавлених просимо надіслати заповнену анкету SF-171 (про бажання вступити на працю до федеральної установи), або писати в цій справі, на адресу:

Voice of America Personnel

Room 1341, 330 Independence Avenue S.W.
Washington, D.C. 20547

Шановні Секретарі та Організатори УНС!

Членська кампанія 1982 року кінчається з 31-им грудня. Тому аплікації нових членів прийматиме Головна Канцелярія тільки до 31-го грудня 1982 року.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 31-го грудня 1982 року.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

Представники Карпатського Союзу відвідали проф. А. Штефана

У суботу, 30-го жовтня ц.р., представники Управи Карпатського Союзу — Юрій Костюк, голова КС, та Марія Химинець і Михайло Шпонтак поїхали до Філадельфії, щоб відвідати проф. Августина Штефана, колишнього голову Союзу Карпатської України. Проф. А. Штефан був одним із чільних діячів і провідників відродження Закарпаття в 1920-их і 1930-их роках, а сьогодні він є заслуженою та шанованою особою не тільки серед вихідців з Закарпаття та інших українців, але також серед людей інших національностей, з якими проф. Штефан співпрацював чи зустрічався.

Крім висловів пошани КС-Союзу та привітання проф. Штефана з недалекого його 90-літтям, представники Карпатського Союзу поінформували його про працю й плани Управи КС-Союзу, висловили йому признання і вдячність за його таку корисну діяльність також і в цій країні, а зокрема за два томи його споминів. Вони хотіли почути думку проф. Штефана про діяльність Карпатського Союзу та про його поради й заваги щодо планів і праці Управи. В цьому плані чимало часу присвячено справі третього тому споминів проф. Штефана.

Гості з приємністю довідалися, що професор активно працює над виготовленням цього тому та що деякі частини праці вже написані, а деякі з них уже появилися в газеті „Вільне слово“ в Торонто. Впорядкування документів та написання дальших частин праці є в підготовці. Представники Карпатського Союзу активно цікавляться цією справою, бо вони високо цінують праці проф. Штефана, він бо пише про період і справи, про які мало хто знає, а вже ніхто не знає так докладно й з особистого досвіду, як це знає й розуміє професор.

Його знання фактів, обставин і інтерпретація тих подій мають суттєве значення для пізнання й розуміння того, як українське населення Закарпаття збереглося перед мадяризацією та як воно стало на шлях національного, соціального й політичного відродження в формі народолюбного руху, що привів його до березня 1939 року. Тому голова Карпатського Союзу, говорячи в імені присутніх, заявив, що Управа КС готова також у майбутньому допомогти, чим зможе, професорові в його праці над закінченням і у виданні третього тому споминів чи інших його праць, що завжди відзначаються автентичністю і багатством документальною.

Як проф. Штефан, так і його дружина жваво цікавляться широким вахлярем справ й обидвоє відзначаються подивудливою пам'яттю, тому розмова велася про багато справ, але в основному вона торкалася Закарпаття, його долі та його людей. Іхні (панства Штефана) відтворення подій і обставин, характеристика й оцінка людей нашого минулого вражали не тільки багатством знання, але й новістю, простою речовістю й автентичністю, а рівночасно, як завжди, шляхетністю. Представники Карпатського Союзу, до яких долучилися також Павло Шпонтак та Осип Данко, попрощавшись з професором Штефаном і його дружиною, відіхали збагачені і вдячні за нагоду цієї зустрічі.

Н.Н.

Увага! З цієї нагоди можна скористати тільки до 31-го ГРУДНЯ 1982-го року

В справі цього забезпечення просимо звертатися до секретарів Відділів УНС-Союзу. Коли бажаєте одержати аплікації та додаткові інформації про це забезпечення з Головної Канцелярії УНС-Союзу, перешліть свою адресу (по-англійськи) до

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
P.O. Box 17 ■ Jersey City, N.J. 07303

(Ім'я та прізвище)

(Число дому та вулиця)

(Місто, штат, країна, поштовий код)